

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PERYFERIE - tych peryferii

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Współcześnie PERYFERIE to rzeczownik mający tylko formy liczby mnogiej: te PERYFERIE (nie: *te peryferia) – z e na końcu, tak jak bakalie czy ferie, tych PERYFERII (nie: *tych peryferiów), tym PERYFERIOM, tymi PERYFERIAMI, na tych PERYFERIACH. Dawniej słowo to miało również formy liczby pojedynczej: ta peryferia, tej peryferii – ale tylko w znaczeniach dziś już rzadkich lub w ogóle nieużywanych: ‘obwód koła lub granice innej płaszczyzny’ (np. „Ogród w gęście holenderskim ma dobre pół mili peryferii swojej” – pisał Staszic), ‘powierzchnia’ (np. „Folwarki miały peryferii swojej po parę tysięcy morgów) – i od tego żartobliwe znaczenie ‘okrągłości lub masa człowieka grubego’ („Podszedł spokojnie od drzwi sklepu, otworzył je stupudową peryferią p. Schulza i posadził go na trotuarze jak dwuletnie dziecko” – opisywał Janowski]). Do dzisiaj zachowały się tylko dwa znaczenia, oba właściwe formie liczby mnogiej PERYFERIA ‘zewnątrzna, skrajna część czegoś’ oraz – najbardziej rozpowszechnione – ‘tereny odległe od centrum miasta’.